

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania D. [...] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.
z udziałem zainteresowanych J. R. i M. O.
o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej zainteresowanej J. R. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 26 czerwca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od zainteresowanej J. R. na rzecz odwołującej się spółki D. [...] Spółki z o.o. w G. i na rzecz zainteresowanej M. O. kwoty po 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 26 czerwca 2014 r. oddalił apelację organu rentowego i zainteresowanej J. R. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 24 czerwca 2013 r., którym na skutek odwołania płatnika składek D. [...] spółki z o.o. w G. zmieniono decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 22 sierpnia 2011 r. w ten sposób, że ustalono, iż J.R. nie podlega

obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od 7 stycznia 2010 r. jako pracownik u płatnika składek.

Zainteresowana J. R. wywiodła skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 6 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 22 § 1 k.p., błędną wykładnię art. 22 k.p., błędną wykładnię art. 129 § 4 k.p. i błędną wykładnię art. 300 k.p. w związku z art. 11 k.p. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 65 § 1 i 2 k.c., a także na podstawie naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 w związku z art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 217 § 1 k.p.c., art. 227 k.p.c. i art. 232 k.p.c., wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego oraz o przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, z uwagi na to, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, a nadto skarga jest oczywiście uzasadniona i w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

W odpowiedziach na skargę kasacyjną odwołująca się spółka oraz druga zainteresowana M. O. wnieśli o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od skarżącej kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym

wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa, a nadto skarga jest oczywiście uzasadniona, nie można jednak uznać, że skarżąca zdołała wykazać istnienie tych przesłanek. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno bowiem zawierać wykazanie, przy pomocy jurydycznej argumentacji, że w sprawie rzeczywiście występują przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Tymczasem uzasadnienie wniosku w niniejszej sprawie nie zawiera nawet skrótowo zarysowanej argumentacji prawnej. Trzeba zaś podkreślić, że rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw skargi jurydycznej argumentacji mającej wykazać istnienie wskazanych przesłanek „przedsądu”. Przedstawienie takiej argumentacji w uzasadnieniu podstaw skargi służy bowiem jedynie wykazaniu zarzucanego naruszenia prawa materialnego lub procesowego, a nie uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jeżeli chodzi o sformułowanie zagadnienia prawnego, podnieść należy, że zgodnie ze stanowiskiem wyrażanym w judykaturze, skarżący ma w tym zakresie obowiązek wywiedzenia i uzasadnienia występującego w sprawie problemu prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki przyjęty jest przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowane zagadnienie winno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego

porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Z powyższego wynika, że skarżąca, motywując swoje stwierdzenie o występowaniu w sprawie zagadnienia prawnego jedynie następującym zdaniem: „przytoczona w uzasadnieniu wniosku rozbieżność poglądów Sądów wskazuje, że w tej sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, którego rozstrzygnięcie pozwoli na wyeliminowanie rozbieżności i wątpliwości w orzecznictwie sądowym oraz prawidłowe ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego dotyczącego skarżącej J. R. w przedmiotowej sprawie oraz osób znajdujących się w sytuacji faktycznej tożsamej do sytuacji skarżącej”, nie przedstawiła żadnego zagadnienia prawnego, które miałyby świadczyć o potrzebie rozpoznania jej skargi.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawa wymaga natomiast od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10).

Skarżąca nie powołała się tymczasem na żadne orzeczenia, które mogłyby świadczyć o rozbieżnościach w interpretacji przytoczonych przez nią przepisów, ani nie wyjaśniła, na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich wykładnią, ograniczając się we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania do stwierdzenia, że „istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym – wskazanych wyżej – art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (...) w związku z art. 22 § 1 k.p., art. 22 k.p., art. 129 § 4 k.p., art. 300 k.p. w związku z art. 11 k.p. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 65 § 1 oraz § 2 k.c.”. Tym samym skarżąca odwołała się wyłącznie do zarzutów podniesionych w podstawach skargi, zaś zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, poszczególne wymagania dotyczące skargi kasacyjnej z art. 398⁴ § 1 k.p.c. mają samodzielny byt, stąd niedopuszczalne jest traktowanie ich

zamiennie. Stanowi o tym jednoznacznie treść ustawy, wskazująca na odmienny przedmiot regulacji. Jeśli wziąć przy tym pod uwagę, że skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, to nie może budzić wątpliwości, iż uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, że takie okoliczności w sprawie zachodzą. Tego warunku nie spełnia wskazanie na konieczność wykładni przepisów prawa, których naruszenie zarzucono w podstawach skargi, bez żadnego wyjaśnienia, w czym przejawiają się trudności w ich interpretacji, a tym bardziej, że można uznać je za poważne.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie ma też żadnych argumentów przemawiających za jej oczywistą zasadnością. Skarżąca w istocie również w tym zakresie odwołała się bowiem do podstaw skargi kasacyjnej, skoro jedyną motywacją twierdzenia o występowaniu tej przesłanki „przedsądu” jest to, że „w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza, jak i kontrolna tego sądu, których założenia i istota zostały wyjaśnione w uchwałach składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego – mających moc zasad prawnych – z dnia 23 marca 1999 r. III CZP 59/98 (OSNC 1999/7-8 poz. 124) i z dnia 31 stycznia 2008 r. III CZP 49/2007 (OSNC 2008/6 poz. 55)”. Takie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie może zaś przekonać o jej oczywistej zasadności nie tylko dlatego, że podstawy skargi nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, ale również z tego względu, iż rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej

prima facie, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Z tych względów Sąd Najwyższy uznał, iż skarżąca nie zdołała przekonać o potrzebie rozpoznania jej skargi kasacyjnej, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

I.n